

PROGRAM
„TRENING ORTOGRAFICZNY”
DLA UCZNIÓW ZE SPECYFICZNYMI TRUDNOŚCIAMI
W NAUCE POPRAWNEGO PISANIA

(z wykorzystaniem wierszy pt. „Siedzi baba na gałęzi”- Jolanty Wasiak)

OPRACOWAŁA
mgr Jolanta Wasiak – Dutkowska

1. Przeczytaj wiersz „Przybysz z kosmosu”. Napisz w kilku zdaniach jego treść:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Narysuj kosmitę i nadaj mu imię:

START

ROZPOCZYAMY NAUKĘ ORTOGRAFII !!

NAJPIERW NAUCZYMY SIĘ ZASAD PISOWNI Ó

Ó PISZEMY :

1. GDY W INNYCH FORMACH WYRAZU WYMIENIA SIĘ NA O, A, E,
2. W KOŃCÓWKACH -ÓW , -ÓWKA - ÓWNA
3. W WYRAZACH DO ZAPAMIĘTANIA

1. Znamy już zasady pisowni ó. Chłopcy wraz z kosmitą idą odpocząć na dyskotecę. Podkreśl wyrazy z ó wymiennym, które pasują do ich miło spędzonego czasu:

potwór wieczór zbiór nastrój grób przebój córka napój

szkółka przyjaciółka komórka strój

2. Pomóż kosmicie i wpisz w miejsce kropek ó jeśli wymieni się na o lub u jeśli takiej wymiany nie ma :

s..l b..l k..łko w..jek mi...d pok..j b..telka prz..d wyb..r

dzi..ra wr..g dzi...b m..r mr..z prz..d j..tro k..la

3. Dopisz do każdego wyrazu jego liczbę pojedynczą. Pamiętaj o wymianie!

wozy –

noże –

zbiory –

stoły –

wzory –
rowy –
obozy –
obwody –
samochody –
kościół –
mrozy –
lody –
dzioby –
łodzie –
gwoździe –
wory –
obwody -
narody -
miody -
zachody -

4. Jakie wyrazy z ó ukryły się w poniższych słowach (liter nie przestawiamy!)

naród –

przywóz –

wykrój –

pieróg –

ciężarówka –

nastrój –

północ –

potwór –

taksówka –

przepiórka -

5. Kosmita rozsypał układankę sylabową. Pomóż mu ułożyć wyrazy zmieniając kolejność sylab;

ko- łóż –

bój -na –

bór -wy –

zek -wó –

twór -po –

trój- nas –

ród-na –

ko-zdrów –

6 .Uzupełnij zdania przerobionymi wyrazami z ó z poprzednich ćwiczeń:

Bocian ma długi, czerwony .....

Zimą na stawie jest gruby .....

Stolarz zrobił do jadalni duży, okrągły .....

W kuchni na stole leży ostry .....

Po długiej wędrówce czulem ..... nóg.

Lubię oglądać .....słońca nad morzem.

W wakacje wyjadę na ..... harcerski.

Pszczoly robią słodki .....

Tata kopie głęboki .....

7. Uzasadnij pisownię ó w następujących wyrazach:

dróżka –

nóżka

strój –

nastrój

róg –

próg –

wrzód

powój –

znów -

kółko -

grób -

zespół –

ból -

sól –

niósł –

8. Do każdego wyrazu dopisz jego zdrobnienie:

szkoła -

noga –

stopa –

jagoda –

szkoła –

obora –

komora –

słowo –

czoło –

zdrowie –

podpora –

koza –

krowa –

brzoza –

droga –

broda –

głowa –

pszczola –

9. Uzupełnij zdania zdrobniałymi wyrazami:

Paluszek i ..... to szkolna wymówka.

Dzieci mają małe .....

Na łące pasą się małe .....

Tata schował do ..... narzędzia ogrodnicze.

Do lasu prowadzi wąska, polna .....

Kozy mają śmieszne .....

Z ula wyleciały małe .....

Przed domem już zazieleniły się młode .....

10. Do każdego wyrazu dopisz jego formę dopełniacza (kogo,czego?)

jagody – jagód

kozy –

krowy –

przygody –

wygody –

przeszkody –

słowa –

jagody –

brzozy –

pory –

pszczoły –

koła –

szkoły-

drogi –

nogi –

szkoda –

koła –

pola –

11. Rozszyfruj, jakie to wyrazy pisząc nad każdą cyferką
przyporządkowaną jej literę :

R I W C Ó E Z

1 2 3 4 5 6 7

3 2 6 4 7 5 1

R W Ó Y B

1 2 3 4 5

2 4 5 3 1

Ł C Ó H D

1 2 3 4 5

2 4 1 3 5

-ÓW -ÓWNA - ÓWKA

Z Ó JEST KAŻDA KOŃCÓWKA

1. Podkreśl w wierszu wyrazy z ó . Jakie mają końcówki ? Wypisz je:

**Czy są ptaki ? Nie ma ptaków.
Nie ma listków ani kwiatów.
Wysuszyły się makówki.
Pozwieszały suche główki.
Jesień smutków nam dodaje.
Lato zwiedza inne kraje.
Nowakówna, Kozakówna
I inne dziewczyny
Będą robić korale
Z pięknej jarzębiny.**

2. Narysuj jesienny krajobraz :

3. Dopisz do cząstek wyrazowych końcówki -ówka i użyj powstałe wyrazy w zdaniach :

żagl....

klas....

żar....

łód....

leśnicz....

wyścig....

ciężar....

krzyż....

dach....

groch....

widok....

maj....

- Po jeziorze płynie żółta .....
- Dom leśniczego to .....
- Moja babcia lubi rozwiązywać .....
- Zupa z grochu to .....
- Sprawdzian w szkole to .....
- Wycieczka w maju to .....
- Duży samochód to .....

4. Utwórz dopełniacz liczby mnogiej (kogo, czego?)

chłopcy – chłopców

domy –

zeszyty –

koty –

stoły –

telefon –

palce –

buty –

lody –

zespół –

zęby –

nogi –

drogi –

5. Utwórz nazwiska przez dodanie końcówki –ówna:

Nowak....

Walczak....

Gołąb....

Zych....

6. Użyj w zdaniach wyrazy z poprzedniego polecenia:

..... dostała dziś piątkę z klasówki z polskiego.

Pierwsze miejsce w konkursie plastycznym zdobyła Ewa .....

Najlepszą uczennicą w naszej klasie jest Ania .....

..... gadała na lekcji i dostała uwagę .

7. Skuwka, wsuwka i zasuwka – wyjątkami są te słówka !!!

W drzwiach piwnicy jest duża .....

Dorota ma we włosach kolorowe .....

Mój długopis ma metalową .....

**TERAZ BĘDĄ DO ZAPAMIĘTANIA WYRAZY –
- MUSISZ JE POWTÓRZYĆ WIELE RAZY !!!!!**

1. Odgadnij, o jakie wyrazy z ó tutaj chodzi:

Zielony na mizerię –

W naszej głowie –

Nosi koronę –

Wysokie i strome –

Do rysowania –

Moja siostra dla rodziców –

Anioł pilnujący –

Kłujący kwiat –

Wypływa z gór –

Przepowiada przyszłość –

Kolor słońca –

Na niej stoją książki –

Mały , szary ptaszek –

Ze skorupą na grzbiecie –

Lubi orzechy –

Inaczej awantura –

Śpiewająca grupa –

Jedna z wielu przed premierą w teatrze –

Nie wcześniej lecz...-

2. Utwórz wyrazy pokrewne do słów:

ogórek-

żółty –

król –

góry –

róża –

2. Utwórz zdrobnienia od słów :

jaskółka-

córka –

ołówek –

źródło –

półka –

wróbel –

chór –

wiewiórka –

4. Wybierz trzy wyrazy z ćwiczenia 1. i zilustruj je. Podpisz swoje rysunki.

5. Połącz wyrazy z pierwszej kolumny (ó do zapamiętania) z wyrazami z drugiej (ó wymienne) tak, żeby się rymowały:

wiewiórka

piórka

półka

wór

córka

nóżka

chór

kółka

wróżka

podpórka

6. Przeczytaj wiersz „O królu”. Wypisz wszystkie wyrazy z ó i ulóż własną bajkę z morałem.

7. Zgadnij, jakie to wyrazy przepisując je od końca:

abórp - .....

akróc - .....

aintólk- .....

zróhct - .....

żórts -.....

8. Wybierz trzy wyrazy z ćwiczenia 5. i ulóż z nimi zdania:

.....

.....

.....

.....

9. Przepisz podane wyrazy porządkując je według części mowy:

klótnia, próbuje, tchórzliwa, róza, źródłana, wywróżył, poźólkly, ogórkowa, równanie

Czasowniki – .....

Rzeczowniki – .....

Przymiotniki- .....

10. Jakie słowa ukryły się w tych wyrazach:

jaskółka –

ołówek –

źródło –

pólka-

11. Połącz ze sobą sylaby tak, aby tworzyły słowa. Napisz obok odgadnięte wyrazy:

gó   ka

cór   ty

ró   ry

źró   ba

źół   bel

wró   za

klót   dło

pró   nia

12. Przepisz poniższe wyrazy w kolejności alfabetycznej:

mózg ogórek, góra, wróbel, wójt, córka. klótnia, próba,

.....

13. Przeczytaj wiersz „O pięknej królownie”. Wypisz wyrazy z ó niewymiennym. Napisz krótką charakterystykę królowny.

14. w miejsce kropek wstaw rymujący się wyraz z ó będący rozwiązaniem zagadki:

**Ania lubi z kremem rurki.
Ja wolę kiszone .....**

**Babcia robi dla swej wnuczki
Sweterek z różowej .....**

**Ma rude futerko, a nie jak ptak piórka
Bo to .....**

**Wszystkim wiadomo, że na tronie
Siedzi ..... w złotej koronie.**

**To jest coś oczywistego
Słońce jest koloru .....**

**Niegrzecznym dzieciom Mikołaj przynosi
.....- choć o nią nikt nie prosi.**

**Pod oknem pachnąca i duża
Wyrosła piękna, czerwona .....**

**Przed domem betonowe mury
Zasłaniają widok na piękne, wysokie .....**

**Wszyscy dobrze wiemy
Że (czym?) ..... Rysujemy.**

U PISZEMY W WIĘKSZOŚCI POLSKICH WYRAZÓW

- 1. Przeczytaj wiersz „Globus”. Jakie osoby występują w rymowance?
Wypisz je (te z u) i podkreśl w każdym słowie końcówkę.**

.....

.....

- 2. Wymyśl i napisz dalszy ciąg historii globusa. Co się z nim dalej stało?**

.....

.....

.....

.....

.....

- 3. Utwórz zdrobnienia z końcówką –uszek od słów:**

dzban - .....

wianek - .....

placek - .....

palec - .....

kłębek - .....

kwiatek - .....

fartuch - .....

łańcuch - .....

pępek -.....

4. Jest sporo końcówek , w których na pewno napiszemy u. Wymyśl do nich pasujące wyrazy:

- ulec - .....

-us - .....

-uś - .....

-usia - .....

-ucha - .....

-uch - .....

-ula -.....

-unia- .....

- unio - .....

-ulec - .....

-un - .....

-unek - .....

5. Zamień bezokoliczniki na rzeczowniki z końcówką –unek:

poczęstować-

meldować

pocałować-

pakować -

rachować –

rabować -

podarować –

stosować -

malować –

kierować –

ratować –

1. Odgadnij, o jakie wyrazy z u tu chodzi:

Do szkoły dowozi dzieci szkolny .....

Wiosenny kwiatek - .....

Model kuli ziemskiej - .....

Warzywo, przy którym lecą łzy - .....

Może być męska albo nocna - .....

Inaczej prezent - .....

Pieszczotliwie o babci - .....

Malutki Jacek - .....

Wielka poduszka - .....

Mały palec - .....

Ważna część w samochodzie - .....

Opiekuje się dziećmi lub ludźmi starszymi - .....

2. U piszemy w czasownikach w zakończeniu –uje.

Pamiętajcie - -UJE SIĘ NIE KRESKUJE !!!!!

Uzupełnij zdania czasownikami zakończonymi na –uje :

Policjant ..... ruchem drogowym.

Zegar .....nam godziny i minuty.

Lekarz .....choremu receptę .

Mama ..... pyszny obiad.

RZ PISZEMY, GDY W INNYCH FORMACH WYRAZU

WYMIENIA SIĘ NA R

1. Dopisz wyrazy we właściwej formie. Pamiętaj o wymianie rz na r!!

kolor – w .....

komputer – w .....

humor – w.....

traktor – na .....

ster – przy .....

gitara – na .....

dziura – w .....

pora – w .....

bar – w .....

kora – na .....

jezioro – po.....

mur – na .....

biuro – w .....

chór – w .....

rower – na .....

sznur – na .....

papier – na .....

nora – w .....

2. Uzupełnij zdania wyrazami z poprzedniego ćwiczenia:

- Do twarzy ci w zielonym .....

- Mama jest dziś w dobrym .....

- Adaś uczy się jeździć na .....

- Po ..... plynie żaglówka.

- Lubię, jak kolega gra przy ognisku na .....

- Rolnik wyjechał w pole na .....

- Ola śpiewa w szkolnym .....

- Lis mieszka w .....

3. Wyjaśnij pisownię rz w wyrazach:

marzec –

zegarze –

dworzec –

starzec –

mierzy –

szerzej –

karzeł –

orzel –

pierze –

bierze –

pancerz -

worzysty -

kamerzysta -

zachmurzenie -

zanurzenie -

wierzy -

karze -

4. Podkreśl wyrazy z rz wymiennym. Napisz jak się wymieniają.

drzewo, korzeń, morze, porzeczek, przyjaciel, monterzy, kolarze, rzeka

5. Połącz pasujące do siebie słowa;

..... dywan

..... żółwia

duże .....

malutki .....

wzburzone .....

barwne .....

.....
morze, zachmurzenie, pancerz, karzeł, upierzenie, wzorzysty,
.....

6. Dokończ zdanie i zapamiętaj je . Przepisz.

RZ PISZEMY, GDY W INNYCH FORMACH WYRAZU

WYMIENIA SIĘ NA ..... !!

***BŁĘDU NIGDY NIE ZROBIMY.
GDY Z TYMI LITERAMI SIĘ ZAPRZYJAŻNIMY
TO : B P D T G K J W CH
PO NICH RZ SWE MIEJSCE MA !!***

1. Narysuj dla kosmitka te litery. Pokoloruj je ładnie. Łatwiej je będzie zapamiętać!

2. Przeczytaj głośno tekst. Podkreśl wyrazy z rz oraz litery, po których rz występuje:

*Grzesiek i Krzysiek wybrali się we wrześniu na grzyby.

* Grześ pierwszy ujrzał pod krzakiem pięknego borowika.

*Krzyś nie znalazł grzybów, ale za to zobaczył w trzcinie chrząszcza.

*Nazrywał też rosnących pod drzewem liliowych wrzosów.

3. Jakie wyrazy kryją się pod tymi wyrażeniami:

Najlepszy kolega –

Nie prosta –

Służy do czesania –

Drzewo z białą korą –

Dziewiąty miesiąc roku –

Miedzy dwa i cztery –

4. Przepisz poniższe zdanie do zeszytu i podkreśl pierwsze litery każdego słowa. Zapamiętaj je - po nich piszemy rz!!!!

Prosiła babka Tadka- daj kawałek gnatka, wołała jeszcze chrzanu.

5. W wierszu „Skrzat” są wyrazy z rz wymiennym, niewymiennym i po spółgłoskach. Wypisz je segregując według zasad.

rz wymienne - .....

rz po spółgłoskach - .....

rz do zapamiętania - .....

6. Napisz w kilku zdaniach, w jaki sposób ludzie dla siebie mogą być dobrymi skrzatami. Naucz się czytać wiersza.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

7. Napisz po dwa własne przykłady wyrazów z rz po spółgłoskach:

brz – brzuch, ...

prz - .....

drz - .....

trz - .....

grz - .....

krz - .....

wrz - .....

chrz - .....

jrz -.....

WYJĄTKI - nie wszystkie niestety wyrazy podlegają omawianej zasadzie. Musimy je zapamiętać, aby nie dostać złej oceny z dyktanda.

- 3. Przeczytaj wiersz „Trudne słowa” , wypisz wyjątki od omawianej zasady. Wyjaśnij znaczenie nieznanych ci słów korzystając z dostępnych ci źródeł. Wybierz jedną zwrotkę zawierającą wyjątki i naucz się jej na pamięć.**

- 4. Uzupełnij zdania wyjątkami :**

Rolnik podziwiał swoje pola, na których rosła .....

Z ula wyfrunął rój .....

Ziemia ma ..... kuli .

Moja babcia mieszka w .....

Ornitolog pokazał mi ..... i .....

5. Rozdziel pionowymi kreskami wyrazy, odczytaj zdania i napisz je poprawnie.

GrzesiekiPrzemekujrzeli przerażajacegopotwora.

.....

Przybrzozachrosnawrzosy.

.....

Nadrzewiektosprzybiłkrzywokrzyż.

.....

Poddrzewemleżadojrzałeowoce.

.....

Wewrześniuprzychodzimydoszkoły.

.....

**6. Dobierz w pary wyrazy, które ci się ze sobą kojarzą i ulóż z nimi zdania.
Np. Krzyś – grzyb - Wczoraj w lesie Krzyś zebrał pełen kosz grzybów.**

**Przyjaciół, brzuch, Grzegorz, dotrzymał, drzemie, trzy, poprzeczka,
krzesło**

.....

.....

.....

.....

7. Napisz z pamięci po jakich spółgłoskach piszemy rz

.....

8. Wypisz z pamięci wyjątki od tej reguły :

.....

.....

.....

.....

**RZ PISZEMY TEŻ W WYRAZACH DO ZAPAMIĘTANIA
TO RZ NIEWYMIENNE**

1. Odgadnij, o jakie wyrazy z rz chodzi:

Kot, pies, ślimak to .....

Podziemna część rośliny to .....

Z piorunami i grzmotami - .....

Na przykład Wisła albo Warta - .....

Nie często - .....

Drzewo z czerwonymi koralami -.....

Przysmak wiewiórek - .....

Część mowy odpowiadająca na pytanie kto? co? - .....

Jemy na nim zupę -.....

Stolica Włoch - .....

Ma ciemną skórę - .....

2. Utwórz jak najwięcej wyrazów pokrewnych od słów :

kurz - .....

rzeźba - .....

rzut - .....

burza - .....

korzyść - .....

3. Ułóż wyrazy we właściwej kolejności i przepisz poprawnie zdania.

--- przed trzeba Zakurzone jedzeniem. rzodkiewki umyć

.....

--- nad Burza rzeką szkód. wiele wyrządziła

.....

--- to do kurzu. Odkurzaczu usuwania urządzenie

.....

--- pokój, Adaś Gdy urządzał wyrzucił rzeczy. wiele niepotrzebnych

.....`

4. Skreśl w każdym słowie literę i . Napisz obok , jakie powstaną wyrazy :

rizęsia - .....

wairziwia - .....

ikialenidiariz - .....

ikiuirizi - .....

riziaidki - .....

5. Do każdego przymiotnika dobierz właściwy wyraz z ramki :

twardy .....

idealny .....

czerwona .....

piąty .....

dzikie .....

potłuczony .....

głęboka .....

piękna .....

polarna .....

-----
jarzębina, zwierzęta, rzeka, rząd, orzech, zorza, porządek, talerz, twarz

---

6. Wymyśl trzy zdania, które będą zawierały jak najwięcej wyrazów z listy:

kołnierz, korytarz, korzystać, narzekać, narzeczona, porzeczka , przyrząd, rzecz, Rzym, tchórz, towarzyszyć, uderzyć, wydarzenia, zmierzch, zręda.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

7. Rozwiąż zagadki rymowanki wpisując pasujące wyrazy z rz :

**Wiedzą to chyba nawet jelenie,
Że jadalną częścią marchwi są .....**

**Niech każdy z was o tym pamięta:
Zimą należy dokarmiać .....**

**Każdy się w parku wesoło uśmiecha
Widząc, jak wiewiórka rozgryza .....**

**Kiedy dzieci są już duże
Mogą w domu ścierać .....**

**Wicher, pioruny i ulewa duża
To nic innego tylko .....**

**Czyści dom swój, ogród, grządki
Ten, kto lubi .....**

8. Wypisz wszystkie rozwiązania zagadek z ćwiczenia 7. i w każdym wyrazie podkreśl rz

.....

.....

SĄ ZAJĘCIA I ZAWODY

MOŻE POZNAĆ WSZYSTKIE CHCESZ ?

BŁĘDÓW PEWNIENIE W NICH NIE ZROBISZ

BO NA KOŃCU -ARZ I -ERZ

1. Uzupełnij wierszyk nazwami zajęć lub zawodów:

..... wciąż plotkuje.

..... smacznie gotuje.

..... domy muruje.

..... je pomaluje.

2. Zastanów się i uzupełnij zdania właściwymi nazwami zawodów:

..... przepisał mi gorzki lek.

..... piecze smaczne chrupiące pieczywo.

..... stoi przy sterze.

..... namalował piękny obraz.

.....dorobił mi zgubione klucze od domu.

**3. Połącz liniami części wyrazowe z pasującymi do nich końcówkami –
arz, lub –arz :**

ryc -	-arz
bramk-	-erz
harc -	-arz
past -	-erz
stol-	- erz

4. Narysuj wybrany przez siebie zawód i podpisz go;

5. Skreśl co druga literę i odczytaj ukrytą nazwę zawodu:

L A E B K I A S R T Z

6. Przeczytaj wyraz od tyłu, a dowiesz się , jaki to zawód :

Z R A K W Ó S K A T

7. Podane nazwy zajęć i zawodów napisz według ilości sylab :

**murarz, koszykarz, żeglarz, taksówkarz, piosenkarz, żołnierz, kominiarz,
wędkarz, dziennikarz, narciarz, młynarz**

wyrazy 2-sylabowe .....

.....

.....

wyrazy 3-sylabowe .....

.....

.....

**8. Przeczytaj wiersz „Szkoła dobrych manier” i odpowiedz całymi
zdaniami na pytania:**

- Kto i dla kogo prowadził szkołę?

.....
- Jakie zwierzęta pracowały w szkole?

.....
.....

- Kiedy przestały dobrze wykonywać swoje obowiązki?

.....
.....
.....

- Jaki jest morał tej historii?

.....
.....

- Co Ty umiesz i lubisz robić dobrze, co najlepiej Ci wychodzi?

.....
.....
.....

9. Wypisz z wiersza wszystkie wyrazy z rz jeden pod drugim i uzasadnij ich pisownię:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Ż WYMIENIA SIĘ NA G, S, Z, DZ, ZI,

1. Przeczytaj wiersz pt. „Rodzice malują pokój ‘’. Wypisz w dwóch kolumnach wyrazy z ż wymienne i niewymienne:

Ż wymienne

ż niewymienne

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Do każdego wyrazu dopisz jego inną formę aby nastąpiła wymiana:

odwaga –

wstęga –

zakazić –

lizać –

gwizdać -

przewaga -

3. Dopisz stopień wyższy do podanych wyrazów według wzoru :

drogi – droższy

długi - .....

ubogi - .....

tęgi - .....

niski - .....

wysoki - .....

bliski - .....

srogi -.....

4. Przepisz podane wyrazy w kolejności alfabetycznej:

śnieżyca, drążek, odważny, książka, pierożki, ważyć, dróżka, zakażenie

.....
.....
.....

5. Uzasadnij pisownię wyrazów z ż :

mrożonka - .....

śnieżny –.....

porażenie –.....

uważać –.....

pieniązek –.....

mażę –.....

każę - .....

**WIELE WYRAZÓW Z Ż NIESTETY TRZEBA ZAPAMIETAĆ !!!!
(UCZNIOWIE CZYTAJĄ WIERSZ „MUCHA” I „BAL”)**

- 1. Wypisz z wyżej wymienionych wierszy nazwy zwierząt zawierających ż:**

.....

.....

.....

.....

- 2. Wybierz nazwę jednego ze zwierząt i ulóż o nim krótką , zabawną historię.**

.....

.....

.....

.....

.....

- 3. Wybierz kilka nazw zwierząt, narysuj je i podpisz:**

**4. Przeczytaj wiersz „Żubr i żyrafa” i odpowiedz pisemnie na pytania:
(Pamiętaj, że odpowiadamy całymi zdaniami!!!)**

~ W kim zakochała się żyrafa?

.....

~ Kto pilnował wózka?

.....

~ Gdzie stał wózek?

.....

~ Czym podróżowali żubr z żyrafą ?

.....

~ Co spostrzegli po drodze spotkało?

.....

~ W co była ubrana żyrafa?

.....

~ Dlaczego żyrafa patrzyła z góry na żubra?

.....

5. Dopisz własne zakończenie wiersza „Żubr i żyrafa”:

.....

.....

.....

.....

.....

6. Rozwiąż zagadki – rymowanki. Rozwiązaniem są wyrazy z ż :

**Choć wysoka jest moja szafa
I tak nie zmieści się w niej .....**

**W dzień imienin pana Henia
Wszyscy składają mu .....**

**Bocian ma wielką zabawę
Gdy w stawie zobaczy .....**

**Wiedzą to wszyscy, nawet mysz,
Że Chińczycy lubią .....**

**Powiem wam coś oczywistego,
Słońce jest koloru .....**

**Kobieta u boku pana Leona
To jego ślubna .....**

**Jesienią dosłownie wszędzie
Pod dębem leżą .....**

**Po deszczu w każdej dziurze
Robią się wielkie .....**

**Na polu rolnik uprawia i orze
Pszenicę, jęczmień, czyli .....**

**Nie sprzątam, choć lubię porządek
Bo rozboleł mnie .....**

Dobry zwyczaj-
Pieniędzy od nikogo nie .....

7. Przepisz rozwiązania zagadek i ulóż z tymi wyrazami opowiadanie.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

8. Zamień miejscami pierwszą literę z ostatnią i napisz , jakie powstaną słowa:

lyrandoż - .....

aonż - .....

arażynG - .....

kureż - .....

eożywienip - .....

amijż - .....

tarż - .....

ryżud - .....

koładeż - .....

żuj - .....

9. Ułóż jak najwięcej pytań do zdania:

Żółty żółw, żałuje, że nie może skakać jak żaba.

.....

.....

.....

.....

.....

Marek złożył życzenia mamie, żeby żyła długo i szczęśliwie.

.....

.....

.....

.....

.....

Życzliwy żuk pożyczył żywność żwawej biedronce.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

10. Napisz po dwa wyrazy pokrewne do następujących słów :

żelazo – .....

smażalnia – .....

żart –.....

życie – .....

żałować – .....

wróżka – .....

żółty -.....

11. Uzasadnij pisownie wyrazów :

wyżyna

niżej

wożę

żał

każdy

leżę

mażę

papież

książka

żelazko

nożyczki

waży

mężny

**GDY KTOŚ WĄTPLIWOŚCI MA, CZY NAPISAĆ
CH CZY H
NIECH ĆWICZENIA ROBI Z NAMI
UCIESZY RODZICÓW SZÓSTKAMI**

1. Jakie wyrazy powstaną, gdy pierwsze litery podanych słów zamienisz na *h* ?

masło –

fotel –

rumor –

szarfa –

lalka –

fala –

Serb –

szalas –

mak –

buk –

2. Uzupełnij zdania wyrazami z *h* z poprzedniego ćwiczenia :

W szkole na przerwie jest duży .....

Syrenka to ..... Warszawy.

Od rana mam dobry .....

Tę noc spędzimy w luksusowym .....

Zawody odbyły się w nowej ..... sportowej .

W muzeum instrumentów widziałem .....

Przestraszył mnie ..... armatniego wystrzału .

3. Zgadnij, o jakie słowa z *h* chodzi :

Stoją na placu zabaw .....

Niezbędna część w aucie .....

Duże zwierzę .....

Bardzo silny wiatr .....

Rodzaj samolotu .....

Dbanie o czystość osobistą .....

Nauka o przeszłości .....

Gorący napój .....

Krucze ciasteczka do herbaty .....

Inaczej sprzedaż .....

Dobry nastrój .....

Pojazd dla dzieci .....

Ochronne nakrycie głowy .....

Linia pozornego zetknięcia się nieba z ziemią .....

Instrument .....

Napój tylko dla dorosłych .....

Człowiek, który dokonał bardzo odważnego czynu lub główna postać filmu, książki .....

Gra zespołowa na lodzie .....

Imię męskie .....

Imię żeńskie .....

4. Wybierz cztery wyrazy, zilustruj je i podpisz.

5. uzupełnij zdania odpowiednio utworzonymi wyrazami pokrewnymi od słów :

hotel, alkohol, higiena, huk, hałas

..... to człowiek chory, uzależniony od alkoholu.

Żeby być w dobrej formie, należy prowadzić ..... tryb życia.

Rodzice wyprawili mojej siostrze ..... wesele.

W ..... pokoju nie było ręczników.

Uczniowie zachowywali się w teatrze .....

CH PISZEMY PO LITERZE S

Żeby dostać się na piętro potrzebne są .....

Na obiad były kotlety .....

Adaś przed mamą .....się do szafy.

Podziemne pomieszczenie wykorzystywane w czasie wojny to .....

CH PISZEMY, GDY WYMIENIA SIĘ NA SZ

1. Zamień *sz* w każdym wyrazie na *ch* :

cisza –

głusza –

pieszo –

wyszedł –

zamaszyście –

blaszka –

ciuszki –

uszy –

muszka –

CH PISZEMY ZAWSZE NA KOŃCU WYRAZU OPRÓCZ SŁOWA DRUH

Brzuch, duch, uśmiech, dach, strach, groch, puch, słuch, mech, oddech

1, Przeczytaj wiersz pt. „Duch”. Narysuj wybrany fragment wierszyka.

2. Przepisz ostatnią zwrotkę, wyjaśnij znaczenie powiedzenia „Strach ma wielkie oczy”.

.....
.....
.....
.....
.....

3. Uzupełnij wyrazy w tekście literami *ch* lub *h*

Na śniadanie zjadłem ..leb z masłem i wypilem gorącą ..erbatę .

Mój wujek ..eniek opowiada ciekawe ..istorie z czasów wojny .

Córka cioci ..aliny ..odzi do drugiej klasy .

W ..otelu są s..ody z pięknymi poręczami .

Na dworze jest ..lodno i ..cę już wracać do ..aty .

Mój dom ma czerwony da.. .

W zamczysku straszy du.. .

Lubię gro..ówkę .

Lecący nad nami ..elikopter narobił dużo ..ałas .

Auto taty ma niesprawne ..amulce.

Dziś na lekcji nauczyliśmy się, jak dbać o ..igienę jamy ustnej .

..lopcy ..cą je..ać samo..odem w góry.

Bartek zama..nął się na mu..ę .

CZASOWNIKI TO NAZWY CZYNNOŚCI
(co robi? Co się z nim dzieje?)

1. Przeczytaj wiersz pt „ Cudze piórka”. Wypisz czasowniki. W osobnej kolumnie wypisz czasowniki z przeczeniem *nie*

.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	
.....	
.....	
.....	

3. Na podstawie ćwiczenia 1. dokończ zdanie :

Przeczenie *nie* z czasownikiem piszemy .....

4. W kilku zdaniach odpowiedz na pytanie – dlaczego nie warto udawać kogoś innego ?

.....

.....

.....

.....

.....

5. Narysuj własną ilustrację do wiersza „Cudze piórka“

6. Jesteś sroką z wiersza „Cudze piórka”. Opowiedz wierszyk w pierwszej osobie, jako sroka.

PRZYMIOTNIKI
(JAKI? JAKA? JAKIE ?)

1. Przeczytaj wiersz „Anioł”. Wypisz przymiotniki:

.....
.....
.....

2. Przepisz ostatnią zwrotkę wierszyka.

.....
.....
.....
.....

PRZECZENIE *NIE* Z PRZYMIOTNIKIEM PISZEMY RAZEM !!

3. Do każdego przymiotnika dopisz przeczenie. Pamiętaj o łącznej pisowni !

ładny – nieładny

mily -.....

smaczny - .....

możliwy - .....

rozumny - .....

równy - .....

mądry - .....

skomplikowane - .....

4. Dopisz po pięć przymiotników określających poniższe rzeczowniki:

mama – jaka? - .....

pies – jaki? - .....

jabłko – jakie?- .....

film – jaki? - .....

dzieci – jakie?- .....

zupa – jaka? - .....

WIELKA LITERA

Przeczytaj wiersz Pt. „Wielka litera” i sformułuj zasadę, kiedy piszemy wielką literę.

.....

.....

.....

ZMIĘKCZENIA

1. Przeczytaj wiersz Pt. „Siedzi baba na gałęzi”. Opowiedz jego treść. O jakich ludziach opowiada ta rymowanka? Czy w swoim otoczeniu spotykasz takie osoby?

2. Wypisz z wiersza wyrazy ze zmiękczeniami przez *i* oraz przez kreseczkę

Zmiękczenia przez *i* : .....

.....

.....

Zmiękczenia przez kreskę :.....

.....

3. Uzupełnij luki w wyrazach zmiękczeniami prze i lub kreskę:

ż zi - ..rebak ..elony ...ma mro..ny zaka..ny ..emniaki

ć ci - ..cho ..ma ..asto ..epło bo..an ..wiartka

ś si - ..nieg ..ła ..wiat ..edem ..wiatło u..miech ..ostra

ń ni - ..ebo ba..ka wy..osła dło.. sło..e ko..ec

dź dzi - ...wig ...wny ...eci ....adek ro...na ...wigać

4. Napisz , co nie podobało się babie w wierszu „Siedzi baba na gałęzi ‘

.....

.....

.....

.....

5. Na podstawie wiersza o babie wymyśl historię o uczniu wiecznie niezadowolonym. Na co narzeka?

.....

.....

.....

.....

